

Witte kwikstaart (vollegsel  
bestaat uit 5—6 eieren).

Van 36 legsels met 1 koekoeksei bevatten 3 geen nestei (n.e.), 12 één n.e., 6 twee n.e., 9 drie n.e., 4 vier n.e., en 2 vijf n.e..

Van 3 legsels met 2 koekoekseieren bevatten 2 één n.e. en 1 drie n.e..

Grauwe klauwier (vollegsel  
5—6. zelden 7 eieren).

Van 176 legsels met 1 koekoeksei bevatten 27 geen n.e., 15 één n.e., 20 twee n.e., 44 drie n.e., 52 vier n.e., 15 vijf n.e., 3 zes n.e..

Van 16 legsels met 2 koekoekseieren bevatten 2 geen n.e., 1 één n.e., 4 twee n.e., 5 drie n.e., 3 vier n.e., 1 vijf n.e..

Kleine karekiet (vollegsel  
4—5 eieren).

Van 36 legsels met 1 koekoeksei bevatten 3 geen n.e., 7 één n.e., 9 twee n.e., 14 drie n.e., 2 vier n.e., 1 vijf n.e..

Van 2 legsels met 2 koekoekseieren bevat 1 legsel 1 nestei en 1 legsel 2 nesteieren.

Tuinfluitier (vollegsel 5, zelden  
6 eieren).

Van 300 legsels met 1 koekoeksei bevatten 20 geen n.e., 66 één n.e., 96 twee n.e., 83 drie n.e., 30 vier n.e., 5 vijf n.e..

Van 12 legsels met 2 koekoekseieren bevatten 8 twee n.e., 2 één n.e., 1 geen n.e., en 1 vier n.e..

Er werd een tuinfluiter nest met drie koekoekseieren gevonden. Het bevatte geen nesteieren!

Gekraagde roodstaart (vollegsel  
6—7, zelden meer eieren).

Van 40 legsels met 1 koekoeksei bevatten 6 twee n.e., 5 drie n.e., 9 vier n.e., 14 vijf n.e., 3 zes n.e., 2 zeven n.e., 1 acht n.e..

Roodborstje (vollegsel 6—7,  
zelden 8).

Van 36 legsels met 1 koekoeksei bevatten 3 geen n.e., 2 één n.e., 5 twee n.e., 11 drie n.e., 7 vier n.e., 5 vijf n.e., 3 zes n.e..

Een legsel met 2 koekoekseieren bevatte 2 n.e.

Winterkoning (vollegsel 6—7,  
zelden 8).

Van 44 legsels met 1 koekoeksei bevatten 2 geen n.e., 2 één n.e., 9 twee n.e., 17 drie n.e., 9 vier n.e., 3 vijf n.e., 1 zeven n.e., 1 acht n.e..

Een legsel met 2 koekoekseieren bevatte 1 n.e..

Deze getallen dienen slechts om een indruk te geven van hetgeen men zoo in de nesten aantreft. Al te veel waarde mag men er niet aan toekennen. Er zijn vogeltjes, die zich door het koekoeksei bijna steeds laten afschrikken, terwijl anderen het vreemde ei zonder meer adopteren. In het eerste geval zullen we naar verhouding meer nesten vin-

den met weinig eigen eieren; in het laatste geval vinden we meest nesten met veel eigen eieren. Voorts is van veel belang in dit verband: het tijdstip, waarop het koekoeksei in het nest wordt gedeponeerd:

Is de nestvogel juist met leggen begonnen en het nest bevat 1 of 2 eieren, of is het legsel reeds bijna voltallig?

Het verwijderen der nesteieren geschiedt meestal kort voor of na het deponeeren van het koekoeksei. Soms komt het voor, dat de koekoek een dag van te voren het nestei verwijderd.

Ook kan men dikwijls waarnemen, dat de koekoek jonge vogels verwijderd uit het nest, waarin het ei gelegd zal worden.

In sommige gevallen verstoort de koekoek een reeds bebroed legsel, zonder evenwel zelf een ei te deponeeren. In deze gevallen kan men constateren, dat de gedupeerde vogels overgaan tot het bouwen van een nieuw nest, waarin dan de koekoek het ei legt!

Wat geschiedt met de eieren, die uit het nest verwijderd worden? Hierover verschilt men van meening. Men vindt bijna nooit eierdoppen bij de nesten, waaruit vele onderzoekers afleiden, dat het koekoekwifje de verwijderde eieren in hun geheel inslikt. Inderdaad heeft men koekoeken wel eens bij deze bezigheid betrapt.

Anderen zijn daarentegen van meening, dat dit uitzonderingen zijn en dat de koekoek in de meeste gevallen het ei meeneemt tot op grooten afstand van het nest, om het daar te laten vallen.

Een bepaald koekoekwifje legt steeds slechts één ei in het nest van de pleegouders. Gevallen van één wijfje, dat 2 eieren in één nest legt, behooren tot de hooge uitzonderingen.

Veel talrijker zijn de gevallen, waarbij 2 verschillende wijfjes in hetzelfde nest leggen. De ornitholoog Rey deelt mede, dat hij onder 1246 legsels met koekoekseieren 49 legsels vond, die 2 koekoekseieren bevatten en zoo kan men in de literatuur tal van opgaven vinden.

(Wordt vervolgd).

# HET VOORKOMEN VAN TEREBRATULA GRANDIS BLUMENBACH 1803, LINGULA DUMORTIERI NYST 1844 EN SPHENOTROCHUS INTERMEDIUS VON MUNSTER 1826, IN HET NEDERLANDSCHE MIDDEN-PLIOCEEN, ALSMEDE DE GESCHIEDENIS DER NAAMGEVING

door  
Dr. J. P. STEENHUIS.

(Slot).

63. PUSCH, Georg Gottlieb. — Polens Paläontologie oder Abbildung und Beschreibung der vorzüglichsten und der noch unbeschriebenen Petrefacten aus den Gebirgsformatio-



- nen in Polen, Volhynien und den Karpathen nebst einigen allgemeinen Beiträgen zur Petrefactenkunde und einem Versuch zur Vervollständigung der Geschichte des Europäischen Auer-Ochsen. — Stuttgart, E. Schweizerbartsche Verlagsbuchhandlung, gr. 4°, XIV + 218 S., m. 16 Taf., 1837.
64. RISSO, A. — Histoire naturelle des principales productions de l'Europe méridionale et particulièrement de celle des environs de Nice et des Alpes maritimes. — Paris, chez F. C. Levrault, Libr., 1826.
  65. SANDBERGER, C. L. Fridolin. — Die Conchylien des Mainzer Tertiärbeckens Wiesbaden, Kreidel, 4°, V + 470 S., m. 35 Taf., 1863.
  66. VON SCHLOTHEIM, E. F. — Beiträge zur Natur der Versteinerungen Leonhard's Mineral Taschenb., vol. VII, 1813.
  67. idem. — Die Petrefactenkunde auf ihrem jetzigen Standpunkte durch die Beschreibung seiner Sammlung versteinerter und fossiler Ueberreste des Thier- und Pflanzenreichs der Vorwelt erläutert. Teil I. — Gotha, Becker, 62 + 438 S., m. 15 Kupfertaf., (15-29), 1820.
  68. SCILLA, Augustinus. — De corporibus marinis lapidescentibus quae de fossa reperiuntur. Addita dissertatione Fabii COLUMNAE: De glossopteris. Editio altera. — Romae, superiorum permissu, Venantii Monaldini, 4°, II + 90 p., 29 t.
  69. SEGUENZA, Guiseppe. — Notizie succinte intomo, alla costituzione geologica dei terreni Terziarii del distretto di Messina. Dissertazione, 8°, Messina, 1862.
  70. idem. — Paleontologia malacologica dei terreni terziarii del Distretto di Messina. — Mem. soc. ital. sci. nat. t. 1, fol., 88 p., VII tav., 1865.
  71. idem. — Studii paleontologici sui brachiopodi terziarii dell' Italia meridionale. — Bull. malac. ital., vol. IV, 1871.
  72. SERRES, Marcel de. — Géognosi des terrains tertiaires, ou tableau des principaux animaux invertébrés, des terrains marins tertiaires, du midi de la France. — Montpellier et Paris, Promathio Durville, XCII + 277 p., avec 6 pl., 3 tab., 1829.
  73. SISMONDA, E. — Synopsis methodica animalium invertebratorum, extantium in collectione Comitum St. Martino della Motta in Pedemonta fossilium. — Augustae Taurinorum, 8°, 1842, Ed. altera, 1847.
  74. SOWERBY, James. — The mineral conchology of Great Britain; or coloured figures and descriptions of those remains of testaceous animals or shells, which have been preserved at various times and depths in the earth. — Vol. III, London, printed by W. Arding, 1821.
  75. SPEYER, O. — Ueber Tertiär-Conchylien von Söllingen bei Jerxheim im Herzogthum Braunschweig. — Zeitsch. deutsch. geol. Ges., 12, 471—508, m. Taf. XI, 1860.
  76. idem. — Die Tertiärfauna von Söllingen bei Jerxheim im Herzogthum Braunschweig. — Palaeontographica, 9, 7e Lief., 247—338, Cassel 1862—1864.
  77. STEINMANN, Gustav und Ludwig DÖDERLEIN. — Elemente der Paläontologie. Leipzig, verl. v. Wilh. Engelmann, XIX + 848 S., m. 1030 Fig. im Text, 1890.
  78. TENNANT, James. — A stratigraphical list of british fossils with remarks on their character and localities. — London, 1847.
  79. THOMSON, J. A. — A revision of the subfamilies of the Terebratulidae (Brachiopoda). — Ann. mag. nat. hist., (9), 18, 523—530, 1926.
  80. VINCENT, É. — Contribution à la paléontologie des terrains tertiaires de la Belgique. Brachiopodes. — Ann. soc. roy. malac. Belgique, mém. t. XXVIII, 1893, 38—64, p. III et IV et fig. dans le texte innum. (1894).
  81. WOOD, Searles V. — A catalogue of shells from the crag. — Ann. mag. nat. hist., 6, 243—253 (text 243—244, catalogue 244—253), 1840.
  82. idem. — Supplement to the mollusca from the crag being descriptions of additional species, and remarks on species previously described. — London: Printed for the Palaeontographical Society, Part. II. Bivalvia, 1874.
  83. WOODWARD. — A synoptical table of British organic remains. — 1830.
  84. ZITTEL, Karl A. von. — Handbuch der Palaeontologie I. Band 1. Abtheilung. Protozoa, Coelenterata, Echinodermata und Molluscoidea. — München und Leipzig, Druck und Verlag von R. Oldenbourg, 1876—1880.
- b. *Lingula dumortieri* Nyst.
6. BRONN, H. G. — Index palaeontologicus, etc. — 1848.
  85. CHENU. — Manuel de conchyliologie. — t. II, 1862.
  15. DALL, W. H. — A revision of the Terebratulidae and Lingulidae, etc. — 1870—1872.
  18. DAVIDSON, Thom. — A monograph of the British fossil Brachiopoda, etc. — 1862.
  19. idem. — Introduction à l'histoire naturelle des Brachiopodes, etc. — 1856.
  22. idem. — On the tertiary Brachiopoda of Belgium, etc. — 1874.
  86. DEWAELE, Norbert Ch. — Observations sur les formations tertiaires des environs d'Anvers. — Bull. ac. roy. sc. lettr. beaux-arts Belgique, 20, 1re part., 30—63, 1853.



32. DEWALQUE, G. — Prodrôme, etc. — 1868, 1880.
48. MORRIS, John. — A catalogue of British fossils, etc. — 1854.
49. MOURLON, Michel. — Géologie de la Belgique. — 1880 et 1881.
87. NYST, P. H. — Recherches sur les coquilles fossiles de la province d'Anvers. — Bruxelles, Périchon, in 8°, avec 5 pl., 1836. Cfr. Bull. soc. géol. France, 14, 1892/93, 451—455 (1893).
52. idem. — Description des coquilles et des polypiers fossiles, etc. — 1843.
53. idem. — Conchyliologie, etc. — 1881 en 1871.
54. d'ORBIGNY, Alcide. — Prodrôme, etc. — 1852.
61. POMPECKJ, J. F. — Brachiopoda. Lingulidae. — 1912.
78. TENNANT, James. — A stratigraphical list, etc. — 1847.
80. VINCENT, E. — Contribution, etc. — 1894.
81. WOOD, S. V. — A catalogue, etc. — 1840.
82. idem. — Supplement, etc. — 1874.
- c. *Sphenotrochus intermedius* v. Münst.
23. DEFRANCE. — Dictionnaire des sciences naturelles. Vol. 56, Paris, 1828.
32. DEWALQUE, G. — Prodrôme, etc. — 1868, 1880.
44. LE CHEVALIER DE LAMARCK. — Histoire naturelle, etc. Annotation de la 2e édit. vol. II, Paris, 1836, de H. MILNE EDWARDS.
88. MILNE EDWARDS, H. a. Jules HAIME. — Recherches sur les polypiers. — Deuxième mémoire. Monographie des Turbinolides. Ann. sc. nat. (3) 9, zoologie, 211—344, 1848.
89. idem. — A monograph of the British fossil corals, London. Printed for the Palaeontographical Society, t. VIII, 1850—1854.
34. GALEOTTI, H. — Mémoire sur la constitution géognostique, etc. — 1837.
90. GOLDFUSS, A. — Petrefacta Germaniae tam ea, quae in museo universitatis regiae borussicae Fridericiae Wilhelmae rhenanae servantur quam alia quaecumque in museis hoeninghusiano muensteriano aliisque extant, iconibus et descriptoribus illustrata. (Abbildungen und Beschreibungen der Petrefacten Deutschlands und der angrenzender Länder, unter Mitwirkung des Herrn Grafen Georg zu Münster). — Dusseldorf, Arnz und Caup., fol. I. Theil: 252 S., 1826. II. Theil: 312 S., 1834. III. Theil: 128 S., 1841—1844, m. 200 Taf. nebst Titelblatt, 1826—1844.
91. Von HAGENOW, Fried. — Monographie der Rügen'schen Kreide-Versteinerungen. I. Abtheilung: Phytolithen und Polyparien. N. Jahrb. Min., 253—296, m. Taf. IV u. V., Jhrg. 1839.
92. KEFERSTEIN, W. — Die Korallen des norddeutschen Tertiärgeländes. — Zeitschr. deutsch. geol. Ges. 11, 354—383, m. Taf. XIV u. XV, 1859.
37. KENDALL, P. F. — The Red Crag, etc. 1931.
93. MORREN, C. F. A. — Responsio ad quaestionem a nobilissimo disciplinarum mathematicarum et physicarum ordine in Academia Groningana, anno 1828 propositam: „Quaeritur descriptio coralliorum fossilium in Belgio repertorum“ quae praemium reportavit. Ann. ac. gron. 1827—28, 76 p.c. 6 tab. (1832).
49. MOURLON, Michel. — Géologie de la Belgique. — 1880—1881.
51. NYST, P. H. — Description des coquilles et des polypiers fossiles, etc. — 1843.
54. d'ORBIGNY, Alcide. — Prodrôme, etc. — 1852.
94. PHILIPPI, R. A. — Beiträge zur Kenntnis der Tertiärversteinerungen des nordwestlichen Deutschlands. — Cassel, F. Fischer, 4°, 89 S. m. 4 Taf., 1843.
95. RÖMER, Fr. A. — Beschreibung der norddeutschen tertiären Polyparien. — N. Jahrb. Jhrg. 1863. Palaeontographica, 9, 199—246, m. Taf. XXXV—XXXIX, 1862—1864.
76. SPEYER, Oskar. — Die Tertiärfauna von Sölingen, etc. — 1862—1864.
96. TAYLOR, R. C. — Illustrations of antediluvian zoology and botany. — Mag. nat. hist., vol. III, 262—287, fig. 3, 1830.
97. WOOD, Searles V. — Descriptive catalogue of the zoophytes from the crag. — Ann. mag. nat. hist., 13, 10—21, 1844.
84. Von ZITTEL, Karl A. — Handbuch der Palaeontologie, etc. — 1876—1880.
98. idem. Grundzüge der Paläontologie (Paläozoologie). Neubearbeitet von Ferdinand BROILI, 1924.

## INHOUD.

|                                                            |    |
|------------------------------------------------------------|----|
| A. INLEIDING . . . . .                                     | 27 |
| B. HET VOORKOMEN IN DEN ONDERGROND VAN NEDERLAND . . . . . | 28 |
| a. Terebratula grandis . . . . .                           | 28 |
| b. Lingula dumortieri . . . . .                            | 28 |
| c. Sphenotrochus intermedius . . . . .                     | 28 |
| d. Nadere bijzonderheden omtrent de localiteiten . . . . . | 28 |
| C. DE NAAMGEVING . . . . .                                 | 30 |
| a. Terebratula grandis Blumenbach 1803 . . . . .           | 30 |
| b. Lingula dumortieri Nyst 1844 . . . . .                  | 36 |
| c. Sphenotrochus intermedius von Münster 1826 . . . . .    | 37 |
| D. LITERATUUR . . . . .                                    | 38 |
| a. Terebratula grandis (Blum.) . . . . .                   | 38 |
| b. Lingula dumortieri Nyst . . . . .                       | 67 |
| c. Sphenotrochus intermedius von Münst. . . . .            | 68 |